

INVALIDILIITTO RY**LAUSUNTO**

Liikenne- ja viestintäministeriö

kirjaamo@lvm.fi

leif.beilinson@lvm.fi

Asia: LVM/1629/08/2016 Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi tieliikenneturvallisuuden parantamiseksi

Invalidiliitto on fyysisesti vammaisten ihmisten valtakunnallinen vaikuttamisen ja palvelutoiminnan monialajärjestö. Liitto edustaa 149 jäsenyhdistyksensä kautta 30 000 fyysisesti vammaista ja toimintaesteistä suomalaista. Toiminta-ajatuksensa mukaisesti Invalidiliitto edistää ja kehittää fyysisesti vammaisten ja toimintaesteisten henkilöiden mahdollisuuksia osallistua, liikkua ja elää täysipainoista elämää.

Periaatepäätöksen yhtenä tavoitteena on turvallisempien ajoneuvojen määrän lisääntyminen Suomen tieliikenteessä. Keinoina tavoitteen saavuttamiseen on esitetty mm. katsastuslainsäädännön uudistamista laaja-alaisesti.

Katsastuslainsäädännöllä on tärkeä vaikutus liikenneturvallisuuteen. Invalidiliitto on ollut jo vuosien ajan huolissaan vammaisten henkilöiden turvallisuudesta ajoneuvoissa. Taksiliikenneluvalla liikennöiviin esteettömiin takseihin ja invatakseihin sekä joukkoliikenneluvallisiin ajoneuvoihin tehdään pyörätuolissa istuvan matkustajan kuljettamiseen liittyviä muutostöitä, mm. takalaitanostin ja pyörätuolin kiinnitysmekanismi. Nämä tarkastetaan vain ajoneuvon käyttöönottokatsastuksessa eikä sen jälkeen ole muita katsastuksia. Em. muutostyöt ovat apuvälineillä liikkuvan henkilön välttämättömiä turvavälineitä ajoneuvossa ja parantavat matkustajaturvallisuutta. Turvavarusteiden puutteiden takia on vuosien varrella tapahtunut useita vakavia onnettomuuksia ja jopa kuolemantapauksia. **Invalidiliitto kannattaa katsastuslainsäädännön uudistamista niin, että erityisvarusteet katsastetaan määräajoin käyttöönottokatsastuksen jälkeen.**

Hallitusohjelman mukaisesti on tarkoitus laajentaa sakkomenettelyn käyttöalaa. Vammaisten henkilöiden tarpeet huomioivalla pysäköinnin sääntelyllä on keskeinen merkitys vammaisten henkilöiden tosiasialliseen mahdollisuuteen käyttää perustuslaillisia oikeuksiaan liikkumiseen ja yhteiskunnalliseen osallistumiseen. Julkinen pysäköinninvalvonta ei tällä hetkellä kykene valvomaan riittävästi esteettömien autopaikkojen väärinkäytöksiä. **Invalidiliitto vaatii, että esteettömille autopaikoille luvatta pysäköinnistä tai niiden käyttämisestä muuhun tarkoitukseen tulee kiinnittää erityistä huomiota valvontaa lisäämällä ja säätämällä pysäköintivirhemaksu selkeästi korkeammaksi kuin normaali pysäköintivirhemaksu.**

Ongelmallisia ovat myös tilanteet, joissa julkiset palvelut sijoittuvat yksityisomisteisiin kauppakeskuksiin ja vastaaviin. Tällöin vammaisen henkilön pysäköintiluvan oikeudet eivät

ole voimassa. **Invalidiliitto vaatii, että vammaisen henkilön pysäköintiluvalla tulee saada pysäköidä maksutta ja ilman ajallista rajoitetta myös yksityisillä pysäköintialueilla, kun on kyse pääsystä julkisiin palveluihin.**

Periaatepäätöksessä tavoitellaan myös tieturvallisuuden parantamista älykkäiden liikennejärjestelmien, ajoneuvojen automatisaation ja kuljettajien koulutuksen sisällöissä. **Verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuuteen on kiinnitettävä erityistä huomiota ns. esineiden internetin laajentuessa myös ajoneuvoihin ja liikennejärjestelmiin niin, ettei asiaton ulkopuolinen taho pysty vaikuttamaan toimintoihin.**

Kuljettajakoulutuksen ajantasaistamisessa on erityisesti huomioitava ammatillisessa jatkokoulutuksessa taksinkuljettajien terveysvaatimukset, kun asiakkaina ovat vammaiset henkilöt. Liikenteen turvallisuusvirasto Traficin määräys taksinkuljettajan toimintakyvystä edellyttää erillistä lääkärin suorittamaa toimintakyvyn arviointia määräajoin. Määräyksessä on kiinnitetty huomiota esteettömän taksin ja invataksin kuljettajan fyysisiin ja muihin työn edellyttämiin turvallisuuden kannalta keskeisiin vaatimuksiin. **Invalidiliitto edellyttää, että terveysvaatimusten tulee koskea myös joukkoliikenneluvallisia, invataksityyppistä toimintaa ajavia kuljettajia.**

Lopuksi

Periaatepäätökseen sisältyy liikennekaarihankkeen tavoite julkisen liikenteen käytön edistämisestä. Käytännössä keinot ovat hyvin laaja joukko erilaisia toimenpiteitä. Keskeisenä ja kaiken kattavana periaatteena tulee olla katkeamaton esteetön ja saavutettava matkaketju, joka huomioidaan kaikissa suunnittelun ja toteutuksen vaiheissa. Näin julkinen liikenne palvelee mahdollisimman monia matkustajia ja huomioi ikääntyneiden kasvavan määrän.

Helsingissä 25.11.2016

Invalidiliitto ry

Petri Pohjonen
pääjohtaja

Terhi Jussila
järjestöjohtaja

Lisätietoja: Harri Leivo, esteettömyysasiantuntija, harri.leivo@invalidiliitto.fi